

Asia: VN/22747/2022

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyn liitteistä

Lausunnonantajan lausunto

Onko asetusehdotus mielestänne toimiva ja ovatko muutokset asianmukaisia?

Valviran näkemyksen mukaan muutosehdotus tarkoituksenmukaistaa liitteiden toimittamista ja keskittyy yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisen kannalta sekä valvonnan kannalta oleellisten liitteiden toimittamiseen. On perusteltua, että liiteluettelosta poistetaan vanhentuneet tai menettelyn kannalta tarpeettomat liitteet.

Varhaiskasvatuslain 51 §:n mukaan Valviran tehtävänä on ohjata aluehallinto-virastoja valtakunnallisesti yhdenmukaisiin ratkaisukäytäntöihin. Uuden lain myötä aluehallintovirastot myöntävät luvat päiväkotitoiminnan harjoittamiselle. On oleellista, että liitteet ovat yhtenäiset, ajanmukaiset ja toiminnan aloittamisen kannalta oleelliset.

Valvira ja aluehallintovirastot ylläpitävät valtakunnallista tietojärjestelmää (yksityisten palvelujen antajien rekisteri) 44 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusasioiden käsittelyä sekä yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaa ja tilastointia varten. Nyt lausunnolla oleva luonnos liittyy merkityksellisesti Valvirassa vireillä olevaan Soteri-hankkeeseen. Tulevan Soteri-rekisterin on tarkoitus sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä korvata nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen palvelutuottajarekisteri Valveri. Myös tästä näkökulmasta Valvira pitää liiteluettelon ajanmukaistamista erittäin tarpeellisena, kun yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisesta tulee luvanvaraista 1.1.2023.

Onko asetusehdotukseen täydennettävää?

Valviran valvontatyötä ohjaava keskeinen periaate on toiminnanharjoittajien omavalvonnan edistäminen ja varmistaminen. Varhaiskasvatuslaki (48 §) velvoittaa yksityisen palvelutuottajan laatimaan kirjallisen omavalvontasuunnitelman, jonka laadintaa ja toimeenpanoa Valvira ohjaa. Aiemmassa asetuksessa omavalvontasuunnitelma tuli toimittaa ilmoitusmenettelyn yhteydessä liitteenä. Valviran näkemyksen mukaan omavalvontasuunnitelmaa ei ole perusteltua olla jatkossa

enää liitteenä lupahakemuksessa. Valvira esittää, varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitetun kunnan toimielin tarkastaisi omavalvontasuunnitelmat ja tehdyn tarkastuksen tulos kirjattaisiin toimielimen lupaviranomaiselle antamaan lausuntoon. Omavalvontamääräyksen mukaan uuden palveluntuottajan on tehtävä omavalvontasuunnitelma soveltuvin osin (toimipaikkaa koskevat perustiedot sekä toimintaa koskevat linjaavat periaatteet) jo ennen toiminnan aloittamista. On tärkeää, että omavalvontasuunnitelman tarkastaminen on selkeästi määritelty osana lupaprosessia. Omavalvontasuunnitelma on laadittava valmiiksi henkilöstön kanssa yhteistyönä kolmen kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Asetuksen 1 §:n 3 ja 4 kohdan osalta on syytä pohtia, voisiko kyseisten liitteiden osalta olla mahdollisuus antaa selvitys esimerkiksi tilanteessa, kun yhtiössä on ulkomaalaisia omistajia. Valvira esittää, että kohtiin lisättäisiin: taikka muu vastaava selvitys. Lisäksi Valvira ehdottaa, että asetuksen 1 §:n 2 kohdan kaupparekisteriote vaaditaan kaikilta kohta, muutettaisiin siten, että yhdistys-pohjaisen päiväkotitoiminnan lupaan ei vaadittaisi kaupparekisteriotetta. Yhdistysrekisteriote antaa tarvittavat tiedot eikä kaupparekisteriote tuo merkittävää lisätietoa.

Todistus konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä ja todistus ulosottorekisteristä on perusteltua vaatia ja säilyttää yhä asetusehdotuksessa. Kyseisillä liitteillä osoitetaan varhaiskasvatuslain 43 a §:ssä säädettyjen yleisten edellytysten mukaista taloudellista luotettavuutta harjoittaa yksityistä varhaiskasvatusta. Palveluntuottajan tulee täyttää kyseiset yleiset edellytykset koko toiminnan ajan. Valviran näkemyksen mukaan yleisten edellytysten valvonnan näkökulmasta olisi perusteltua, että tulevan Soterin myötä myös viranomaisella voisi selvittää ja valvoa yleisiä taloudellisia edellytyksiä. Varhaiskasvatuslain mukaan palveluntuottaja voidaan poistaa palveluntuottajien rekisteristä, jos palveluntuottaja ei enää täytä 43 §:n säädettyjä yleisiä edellytyksiä.

Liittäkää oheen max. 1 sivun tiivistelmä lausunnostanne.

-

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) pyytää Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) lausuntoa varhaiskasvatuksen yksityisen palvelun-tuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyn liitteistä. Asetuksessa säädettäisiin yksityisen perhepäivähoitajan osalta ilmoitusmenettelyssä toimitettavista liitteistä sekä yksityisen päiväkotitoiminnan osalta lupamenettelyssä toimitettavista liitteistä. Lupahakemukset liitteineen toimitetaan aluehallintovirastoon, jossa hakemukset käsitellään. Yksityisen perhepäivähoidon ilmoitukset liitteineen toimitetaan kunnille.

Asetus liittyy yksityisen varhaiskasvatuksen luvanvaraistamiseen liittyvään lakimuutokseen (laki varhaiskasvatuslain muuttamisesta 326/2022), jonka myötä yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisesta tulee 1.1.2023 alkaen luvanvaraista. Yksityinen perhepäivähoito säilyy edelleen ilmoitusmenettelyn piirissä. Lakimuutosten yhteydessä kumoutuu myös yksityisen palveluntuottajan ilmoitusmenettelystä annettu opetus- ja kulttuuriministeriön asetus (772/2018). Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2023.

Valvira ja aluehallintovirastot ylläpitävät valtakunnallista tietojärjestelmää (yksityisten palvelujen antajien rekisteri) 44 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusasioiden käsittelyä sekä yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaa ja tilastointia varten. Nyt lausunnolla oleva luonnos liittyy merkityksellisesti Valvirassa vireillä olevaan Soteri-hankkeeseen. Tulevan Soteri-rekisterin on tarkoitus sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä korvata nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen palvelutuottajarekisteri Valveri. Myös tästä näkökulmasta Valvira pitää liiteluettelon ajanmukaistamista erittäin tarpeellisena, kun yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisesta tulee luvanvaraista 1.1.2023.

Valviran näkemyksen mukaan muutosehdotus tarkoituksenmukaistaa liitteiden toimittamista ja keskittyy yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamisen kannalta sekä valvonnan kannalta oleellisten liitteiden toimittamiseen. On perusteltua, että liiteluettelosta poistetaan vanhentuneet tai menettelyn kannalta tarpeettomat liitteet.

Valviran valvontatyötä ohjaava keskeinen periaate on toiminnanharjoittajien omavalvonnan edistäminen ja varmistaminen. Varhaiskasvatuslaki (48 §) velvoittaa yksityisen palvelutuottajan laatimaan kirjallisen omavalvontasuunnitelman, jonka laadintaa ja toimeenpanoa Valvira ohjaa. Aiemmassa asetuksessa omavalvontasuunnitelma tuli toimittaa ilmoitusmenettelyn yhteydessä liitteenä. Valviran näkemyksen mukaan omavalvontasuunnitelmaa ei ole perusteltua olla jatkossa enää liitteenä lupahakemuksessa. Valvira esittää, varhaiskasvatuslain 50 §:ssä tarkoitetun kunnan toimielin tarkastaisi omavalvontasuunnitelmat ja tehdyn tarkastuksen tulos kirjattaisiin toimielimen lupaviranomaiselle antamaan lausuntoon. Omavalvontamääräyksen mukaan uuden palveluntuottajan on tehtävä omavalvontasuunnitelma soveltuvin osin (toimipaikkaa koskevat perustiedot sekä toimintaa koskevat linjaavat periaatteet) jo ennen toiminnan aloittamista. On tärkeää, että omavalvontasuunnitelman tarkastaminen on selkeästi määritelty osana lupaprosessia. Omavalvontasuunnitelma on laadittava valmiiksi henkilöstön kanssa yhteistyönä kolmen kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta.

Asetuksen 1 §:n 3 ja 4 kohdan osalta on syytä pohtia, voisiko kyseisten liitteiden osalta olla mahdollisuus antaa selvitys esimerkiksi tilanteessa, kun yhtiössä on ulkomaalaisia omistajia. Valvira esittää, että kohtiin lisättäisiin: taikka muu vastaava selvitys. Lisäksi Valvira ehdottaa, että asetuksen 1 §:n 2 kohdan kaupparekisteriote vaaditaan kaikilta kohta, muutettaisiin siten, että yhdistys-pohjaisen päiväkotitoiminnan lupaan ei vaadittaisi kaupparekisteriotetta. Yhdistysrekisteriote antaa tarvittavat tiedot eikä kaupparekisteriote tuo merkittävää lisätietoa.

Todistus konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä ja todistus ulosottorekisteristä on perusteltua vaatia ja säilyttää yhä asetusehdotuksessa. Kyseisillä liitteillä osoitetaan varhaiskasvatuslain 43 a §:ssä säädettyjen yleisten edellytysten mukaista taloudellista luotettavuutta harjoittaa yksityistä varhaiskasvatusta. Palveluntuottajan tulee täyttää kyseiset yleiset edellytykset koko toiminnan ajan. Valviran näkemyksen mukaan yleisten edellytysten valvonnan näkökulmasta olisi perusteltua, että tulevan Soterin myötä myös viranomainen voisi selvittää ja valvoa yleisiä taloudellisia edellytyksiä.

Varhaiskasvatuslain mukaan palveluntuottaja voidaan poistaa palveluntuottajien rekisteristä, jos palveluntuottaja ei enää täytä 43 §:n säädettyjä yleisiä edellytyksiä.

Varhaiskasvatuslain 51 §:n mukaan Valviran tehtävänä on ohjata aluehallinto-virastoja valtakunnallisesti yhdenmukaisiin ratkaisukäytäntöihin. Uuden lain myötä aluehallintovirastot myöntävät luvat päiväkotitoiminnan harjoittamiselle. On oleellista, että liitteet ovat yhtenäiset, ajanmukaiset ja toiminnan aloittamisen kannalta oleelliset.

Sippola Hanna-Leena
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira